

de kwetsbare mens

een passieconcert

zondag 26 maart

15u kerk Hulshout (Grote Baan 121)

renaissance-koor **Melpomene**

met werk van o.a.

Orlandus Lassus,

Tomás Luis de Victoria,

Francisco Guerrero

kaarten

€15

(DF: € 12 / VT-pas: 50%)

bij het Davidsfonds

0498/51.72.26

wagemans.lea@
gmail.com

bij het Onderweghuis:

0472/66.81.98

wouter.deruwe@
proximus.be

een organisatie van Davidsfonds Hulshout

ten voordele van het Onderweghuis

"als verbindingen kwetsbaar worden"

DAVIDSFONDS
Hulshout
Passie voor cultuur

Melpomene

Genoemd naar de Griekse muze, zingt Melpomene al meer dan 30 jaar koorwerk uit de renaissance en de vroeg-barok. Geliefd werk is dat van 'onze Vlaamse Polyfonisten' (o.a. Josquin des Prez (1440-1521), Nicolas Gombert (1500-1556), Jacobus Clemens non papa (1510-1556)). Hier brengen ze een passieprogramma met o.a. muziek van Orlandus Lassus (1532-1594) en enkele minder bekende, maar daarom niet minder mooie werken.

Het koor heeft een ruime bezetting (28 zangers), waardoor ook 8 tot 12-stemmig koorwerk op het repertoire staat. Dirigent en bezieler is Jan Melaerts. Hij studeerde oude muziek en koor aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium en deed zelf ruime koorervaring op bij Erik Van Nevel in 'Currende' en de 'Capella Sancti Michaelis'. Hij werkte ook mee aan de door het Davidsfonds uitgegeven prestigieuze CD-reeks 'De Vlaamse Polyfonisten'.

www.melpomene-antwerpen.be

Het onderweghuis

Sinds een goed jaar is in de pastorie van Hulshout het *onderweghuis* van start. Het is een open huis – het zijn mensen – waar iedereen zomaar welkom is, bijzonder als het leven kwetsbaar geworden is. Je kunt er gewoon binnenlopen, eenmalig of regelmatig, hoe of wie je ook bent, voor een deugdelijke babbel, bij een kop koffie (zonder mag ook), ... Je ontmoet er mensen die geboeid zijn door j'ouw verhaal, je vreugdes en je zorgen. We zijn er betrokken op elkaar en geven tijd. Menselijke kwetsbaarheid sámen dragen, maakt ons sterker.

Inspiratiebron voor deze manier van leven is voor ons het Evangelie. Dat kan voor iedereen leven-gevend te zijn, maar hoeft niet beaamd te worden om welkom te zijn in huis.

Over dit kwalitatief Aanwezig-zijn geven wij ook vorming om mensen in dit verhaal mee te nemen.

www.verbondenleven.be/ons-huis

de kwetsbare mens

een passieconcert

als verbindingen kwetsbaar worden

*1. Waar mensen hun kwetsbaarheid ervaren,
mag er worden geschreeuwd, gebeden, om barmhartigheid en hulp.*

Kyrie (Maria Magdalene) – Alonso Lobo, 1555-1617

(tekst: eerste deel uit het 'ordinarium', het vaste gedeelte van een Eucharistie.)

Eerste deel uit de 'parodiemis' (= het volledige vaste gedeelte van een Viering muzikaal gebaseerd op een motet), hier dus op *Maria Magdalene et altera Maria* van Guerrero. Het Kyrie eleison komt aan het begin van de Viering, om de verzamelde gemeenschap toe te vertrouwen aan Gods barmhartigheid. Zowel het Grieks (*eleison < eleèmosunè*) als het Hebreeuws waarop het is gebaseerd (*rachamaim*) duiden op een diepe beroering van God 'tot in zijn ingewanden/baarmoeder'. Ontferming/barmhartigheid is een 'moederlijke' eigenschap van God.

Kyrie eleison	Heer, ontferm Je (over ons).
Christe eleison	Christus, ontferm Je (over ons).
Kyrie eleison	Heer, ontferm Je (over ons).

Adjuva nos, Deus – Thomas Crécquillon, ca.1505-1557

(tekst: Psalm 79,9)

Antwoorzang (*responsorium*) als gebed om vergeving.

Vertaling uit *Liederen ten Léven* (2015):

Help ons, red ons, vergeef onze verwijdering,

God van ons heil, tot eer van jouw Náam.

Adjuva nos, Deus salutaris noster, et propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos: et propitius esto peccatis nostris, propter nomen tuum.	Help ons, God ons heil, en omwille van de eer van jouw Naam, Heer, bevrijd ons, en wees mild voor onze zonden, omwille van jouw Naam.
--	---

Z. Witte Donderdag

*Eén is er ons voorgegaan in het dóórleven van de kwetsbaarheid,
het Lam Gods, Jezus zelf.*

In de Hof van Olijven schreeuwt hij zijn eigen kwetsbare ziel uit.

Agnus Dei (Maria Magdalene) – Alonso Lobo, 1555-1617

(tekst: vijfde deel uit het 'ordinarium')

Vijfde deel uit de parodiemis *Maria Magdalene et altera Maria*. Zie bij Kyrie.

Het 'Lam van God' (*Agnus Dei*) verwijst naar Jezus zelf. Het is een beeld dat al in het Oude Testament gebruikt werd voor de waarachtige dienaar van God. Het vervulde ook een symbolische rol in het Joodse Paasfeest (de herinnering aan de uittocht van het volk uit het land van slavernij). Daarom wordt ook het barmhartigheidsthema er opnieuw aan verbonden.

Als gebed komt het in de Eucharistie net voor de Communie, terwijl het Brood wordt gebroken om te kunnen verdelen. Het is Christus zelf die wordt gebroken en gedeeld.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.	Lam van God, Jij die draagt de zonden van de wereld, ontferm Je over ons. Lam van God, Jij die draagt de zonden van de wereld, geef ons vrede.
--	---

Tristis est anima mea – Orlandus Lassus, ca. 1532-1594

(tekst: korte samenvatting van enkele passages uit het Evangelie van Matteüs, hoofdstuk 26.

Antwoorzang voor de *Tenebrae* (zie verder bij *Incipit oratio*) tussen Witte Donderdag en Goede Vrijdag. – naar het gebed van Jezus in de Hof van Olijven (na het Laatste Avondmaal)

Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic et vigilate mecum. Nunc videbitis turbam quæ circumdabit me. Vos fugam capietis, et ego vadam immolari pro vobis.	Diepbedroefd is mijn ziel tot stervens toe. Blijf hier en waak met mij. Je ziet al de menigte die mij omsingelt. Jullie zullen op de vlucht slaan en zelf zal ik gaan om mij op te offeren voor jullie.
--	---

3. Goede Vrijdag

Een lijdensweg, een kruis ... uiterste kwetsbaarheid.

Wil ik het zien? Hoe ver ga ik mee?

O vos omnes – Tomás Luis de Victoria, 1548-1611

(tekst: naar Klaagliederen 1,12)

Antwoorzang uit de Tenabrae (zie *Incipit oratio*) tussen Goede Vrijdag en Stille Zaterdag – naar de Via Dolorosa (de lijdensweg die Jezus te gaan had, met de kruisbalk op zijn schouders, tussen het paleis van de Romeinse landvoogd Pilatus, waar hij veroordeeld was, en Golgotha, de berg buiten Jeruzalem waar hij gekruisigd werd.

O vos ómnes qui transítis per víam, atténdite et vidéte: Si est dólór símilis sícut dólór méus. Atténdite, univérsi pópuli, et vidéte dolórem méum. Si est dólór símilis sícut dólór méus.	O jullie allen die voorbijgaan langs de weg: merk toch op en zie of er een lijden is dat gelijk is aan mijn lijden. Merk toch op, alle volken, en zie mijn lijden, of er een lijden is dat gelijk is aan mijn lijden.
---	--

O Domine Jesu Christi – Hans Leo Haßler, 1564-1612

(tekst: paus Gregorius de Grote)

Motet voor de vasten. Een persoonlijke bezinning op het lijden van Christus.

O Domine Jesu Christe, adoro te in cruce vulneratum felle et aceto potatum: deprecor te ut tua vulnera sint remedium animae meae.	O Heer Jezus Christus, ik aanbid Jou, gewond aan het kruis, met gal en azijn gelaafd. Ik smEEK Je: dat jouw wonden genezing zijn voor mijn ziel.
---	--

Toen werd alles stil

Akelig stil

Verloren stil

Niets dat overblijft

Leegte,

En wij?

Wij blijven achter

Voelen ons verlaten

Hoe moeten wij leven

als zelfs G-d zwijgt?

Hoe leef ik deze stilte?

Hoe hou ik het uit?

De spreidstand ervaren

tussen dood,

en sterven aan mezelf,

G-ds Liefde.

Door los te laten

m'n hele 'zijn',

en toe te laten

dat G-d, ten volle G-d mag zijn.

(verbondenleven.be)

Waar het om gaat op 'Stille Zaterdag'

Een mijmering bij de afbeelding op de affiche

We houden het even uit in die stilte ...

ter overweging:

De wereld draait nog steeds door,

maar toch is alles anders.

Eerst stonden we daar met palmtakken te juichen,

nu staan we hier met lege handen,

nu houdt de wereld haar adem in

en trekt verdriet, sprakeloosheid en leegte

een mantel om ons heen.

Misschien is het af en toe wel nodig:

om stil te staan,

om toe te geven:

dat 'er geen woorden voor zijn',

dat ook wij ons 'on-machtig' voelen.

En als we de stilte,

in ons stille aanwezig en waakzaam zijn,

écht stilte laten zijn,

kan het misschien gebeuren

dat die stilte als een vruchtbare bodem wordt

waaruit nieuwe hoop, een nieuw begin kan bloeien.

Dan loert de hoop al stilletjes om de hoek,

ook al is ze nog niet volledig te (be)grijpen...

(Elien Rogiers)

4. Stille Zaterdag

En dan wordt het stil ... heel erg stil ...

Niets meer ... alles lijkt verwoest en verloren ...

De rechtvaardige sterft door de onrechtvaardigheid ...

Incipit oratio – Dominique Phinot, ca. 1510-1556

(tekst: Klaagliederen 5,1-8 – 1ste nocturne van Stille Zaterdag, derde lezing)

over de nocturnen:

Nocturnen/Nachtwakes zijn een gebedsdienst die in abdijen 's nachts of in de vroege morgen worden gebeden. Ze bestaan uit een afwisseling van psalmen, antifonen, beurtzangen en lezingen (*lectio*). In de zogenoemde 'Duistere Nocturnen' (de *Tenebrae* – naar de eerste woorden van de eerste dienst: *Tenebrae facta sunt*: Het werd nacht ... – de Nachtwakes op Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag) komen die lezingen uit het Bijbelboek *Klaagliederen*.

over de Klaagliederen:

Het is een zelfstandig boek(je) in de Bijbel, maar wordt toegeschreven aan de profeet Jeremia. Het bestaat uit vijf liederen. De verzen van de eerste vier van die liederen beginnen met de opeenvolgende 22 letters van het Hebreeuwse alfabet. In de *Tenebrae* klinken deze letters bij aanvang van een lezing.

De dichter klaagt en treurt over de verwoesting van Jeruzalem (hier *Sion* genoemd). In 586 voor Christus is de stad door de Babyloniërs veroverd en verwoest. In levendige, realistische beelden beschrijft hij hoe het er in de stad aan toe gaat. Hij gaat er ook van uit dat deze verwoesting een reden had en roept zijn volk op hun leven te veranderen (*convertere*) en weer op Gods liefde te vertrouwen.

<i>Incipit Oratio Jeremiae Prophetae.</i> 5:1 Recordare, Domine, quid acciderit nobis; intuere et respice opprobrium nostrum. 5:2 Hæreditas nostra versa est ad alienos, domus nostræ ad extraneos. 5:3 Pupilli facti sumus absque patre, matres nostræ quasi viduæ. 5:4 Aquam nostram pecunia bibimus; ligna nostra pretio comparavimus. 5:5 Cervicibus nostris minabamur, lassis non dabatur requies.	<i>Begin van de klaagzang van Jeremia de profeet .</i> Her-inner je, Heer, wat gebeurd is aan ons; beschouw en zie om naar onze smaad. Ons erfdeel is overgegaan naar vreemden, onze huizen naar buitenlanders. Wezen zijn we geworden, zonder vader, onze moeders als weduwen. Ons (eigen) water dronken we voor geld; ons hout werd met een prijs vergeleken. Onze nekken werd genekt, doodmoe werd ons geen rust gelaten.
--	---

<p>5:6 Aegypto dedimus manum et Assyriis, ut saturaremur pane.</p> <p>5:7 Patres nostri peccaverunt, et non sunt: et nos iniquitates eorum portavimus.</p> <p>5:8 Servi dominati sunt nostri: non fuit qui redimeret de manu eorum. <i>Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dominum, Deum tuum.</i></p>	<p>Naar Egypte reikten wij de hand en naar Assyrië, om verzadigd te worden met brood. Onze vaders hebben gezondigd en ze zijn er niet meer: en wij, hun ongerechtigheden torsen wij. Knechten zijn onze heersers geworden: er is niemand die ons redt uit hun hand. <i>Jeruzalem, Jeruzalem, bekeer je tot de Heer, je God!</i></p>
--	---

Ecce quomodo moritur – Tomas Luis da Victoria, 1548-1611

(tekst: naar Jesaja 57,1-2)

Antwoorzang (*responsorium*) voor de *Tenebrae* van Stille Zaterdag. Bezinning op het sterven van ‘de rechtvaardige’, net zoals het ‘lam’ al in het Oude Testament een beeld voor de waarachtige dienaar van God. Jezus vervulde dit beeld.

<p>Ecce quomodo moritur justus et nemo percipit corde. Viri justii tolluntur et nemo considerat a facie iniquitatis sublatus est justus. Et erit in pace memoria eius: Tamquam agnus coram tondente se obmutuit, et non aperuit os suum: de angustia, et de judicio sublatus est. Et erit in pace memoria ejus.</p>	<p>Zie hoe sterft de rechtvaardige, en niemand neemt het ter harte. De rechtvaardigen worden weggerukt, en niemand slaat er acht op dat het vanwege het onrecht is dat de rechtvaardige wordt weggerukt. Maar in vrede zal zijn nagedachtenis zijn. Hij is als een lam voor zijn scheerder stom en hij doet niet open zijn mond. Uit angst en oordeel wordt hij weggerukt. En in vrede zal zijn nagedachtenis zijn.</p>
---	---

5 Pasen

En toch ...

Wat on-voorstel-baar is gebeurt.

Aarzelend wordt een Alleluia geboren.

Maria Magdalene et altera Maria – Francisco Guerrero, 1528-1599

(tekst: naar Marcus 16,1-6)

Motet voor Pasen en de Paastijd

Verkorte vertelling van het gebeuren op de Paasochtend, 'de dag na de sabbat'. (zie Mc.16,1-8 en Joh.20,1-18). De verrijzenis wordt nooit rechtstreeks beschreven.

<p>Maria Magdalene et altera Maria emerunt aromata ut venientes ungerent Iesum. Et valde mane una Sabbatorum veniunt ad monumentum orto iam sole. Alleluia.</p> <p>Et introeuntes in monumentum viderunt iuvenem sedentem in dextris coopertum stola candida et obstupuerunt. Qui dicit illis: 'Iesum quem queritis Nazarenum cruxifixum: surrexit, non est hic. Ecce locus ubi posuerunt eum.' Alleluia.</p>	<p>Mary Magdalena en de andere Maria kochten geurige kruiden om te komen zalven (het lichaam van) Jezus. En vroeg in de morgen van de sabbat kwamen ze naar het graf; de zon ging net op. Alleluia.</p> <p>En binnengaand in het graf zagen ze een jongeling, zittend aan de rechterkant, omworpen met een wit kleed, en ze raakten erg van streek. Hij sprak tot hen: "Jezus – die jullie zoeken – van Nazareth, die gekruisigd is, is verrezen. Hij is niet hier. Kijk, dit is de plek waar ze hem legden." Alleluia.</p>
---	---